

**REPUBLIKA HRVATSKA
VLADA REPUBLIKE HRVATSKE**

**OBRAZLOŽENJE DRŽAVNOG PRORAČUNA I FINANCIJSKIH
PLANOVA IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA ZA 2015. I
PROJEKCIJE ZA 2016. I 2017. GODINU**

Zagreb, 13. studenoga 2014.

SADRŽAJ

1. UVOD	2
2. MAKROEKONOMSKI OKVIR	5
3. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	9
4. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA	17
4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji.....	17
4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji	21
5. UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA	23
6. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	24
7. IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI.....	26
8. PROCJENA UKUPNOG MANJKA KONSOLIDIRANE OPĆE DRŽAVE	28

1. UVOD

Državni proračun za razdoblje 2015. – 2017. pripremljen je u bitno težim makroekonomskim i fiskalnim okolnostima u odnosu na prethodno planirane. U 2014. godini se očekuje i šesta uzastopna godina gospodarskog pada, a Republika Hrvatska je također ušla u proceduru prekomjernog proračunskog manjka. Osim navedenoga, uvedene su i značajne statističke metodološke izmjene koje utječu na obuhvat institucija te obuhvat sredstava u okviru državnog proračuna, te primjenu bruto načela kod pojedinih kategorija prihoda. Ove promjene podržavaju načela transparentnosti i sveobuhvatnosti državnog proračuna kojima se proračunsko iskazivanje prihoda i rashoda približava statističkom. U navedenim okolnostima je priprema proračuna za naredno razdoblje znatno složenija, kao i usporedba s prethodnim godinama.

Prijedlog državnog proračuna za razdoblje 2015.-2017. temelji se na makroekonomskoj projekciji koja pretpostavlja izlazak iz dugotrajne recesije uz blage stope rasta u narednom trogodišnjem razdoblju. Nakon projekcije realnog smanjenja bruto domaćeg proizvoda (BDP) od 0,7% u 2014., očekuje se rast od 0,5% u 2015., 1,3% u 2016. i 1,5% u 2017. godini. Paralelno s izlaskom iz recesije, očekuje se okončanje deflatornih pritisaka.

Glavni poticaj rastu dolazi od izvoza dobara i usluga te investicija privatnog sektora, dok se značajniji pozitivan doprinos potrošnje kućanstava može očekivati tek prema kraju razdoblja. Unatoč razmjerno slabom oporavku hrvatskih vanjskotrgovinskih partnera, na rast izvoza pozitivno utječe orijentacija hrvatskih poduzetnika na europsko tržište. Povećanju konkurentnosti hrvatskih izvoznika pridonose i strukturne mjere koje Vlada Republike Hrvatske provodi u sklopu Nacionalnog programa reformi.

Sve značajniji izvor gospodarskog rasta predstavljaju fondovi Europske unije. Tijekom iduće dvije godine u završnoj fazi provedbe bit će programi koji se financiraju iz financijske perspektive 2007. - 2013. iz koje je preostalo za iskoristiti preko 4 milijarde kuna EU sredstava. Znatno veća sredstva u ukupnom dodijeljenom iznosu od 81,3 milijarde kuna (10,7 milijardi eura) raspoloživa su za financijsko razdoblje 2014. - 2020. Već krajem 2015. godine očekuje se veliko povećanje korištenja EU sredstava na razinu od preko 7 milijardi kuna. Sporazum o partnerstvu između Republike Hrvatske i Europske komisije za korištenje EU strukturnih i investicijskih fondova za rast i radna mjesta u razdoblju 2014. - 2020. potpisan je u listopadu 2014. godine, a isti definira sveobuhvatnu strategiju za jačanje rasta i zaposlenosti, kako u kontekstu EU politika tako i onih nacionalnih.

Fiskalnu politiku u idućem srednjoročnom razdoblju obilježit će naponi u svrhu osiguranja stabilnosti javnih financija u srednjem i dugom roku. Stoga će se negativan doprinos državne potrošnje ekonomskom rastu nastaviti tijekom iduće dvije godine. Početkom 2014. godine RH je ušla u postupak prekomjernog proračunskog manjka kojim se zahtjeva korekcija manjka opće države do kraja 2016. godine. U travnju 2014. godine Vlada RH je donijela program fiskalnih mjera za smanjenje proračunskog manjka u okviru Programa konvergencije. Tijekom 2014. godine provedene su potrebne strukturne mjere povećanja prihoda i ušteda na

strani rashoda, ali je zbog nepovoljnog makroekonomskog kretanja i odstupanja proračunskih prihoda izostao željeni utjecaj na proračunski manjak.

Projekcije proračunskih prihoda znatno su smanjene u odnosu na prethodne projekcije s početka 2014. godine zbog slabijeg ostvarenja i nižeg očekivanja budućeg gospodarskog rasta, te niza poreznih promjena provedenih u 2014. godini i očekivanih promjena za iduće godine. Tako se u 2015. godini očekuje jednokratni prihod od prebacivanja doprinosa iz drugog u prvi mirovinski stup za osobe koje rade po posebnim uvjetima (beneficirane mirovine), a koje nisu bile obuhvaćene u 2014. godini. Očekuju se porezne promjene koje obuhvaćaju oporezivanje kamata na štednju i kapitalnih dobitaka te snažnije oporezivanje dobitaka od igara na sreću. Također, preciznije se i strože propisuje korištenje poreznih olakšica za reinvestiranu dobit. S druge strane, uvode se i određene porezne olakšice s ciljem poticanja ekonomske aktivnosti. Tako se malim poduzetnicima omogućava i plaćanje PDV-a po naplaćenju, a ne obračunatoj realizaciji, što će privremeno dovesti do određenog odmaka u naplati PDV-a. Također, povećava se neoporeziva osnovica te se proširuju porezni razredi kod oporezivanja dohotka što će dovesti do smanjenja poreznog opterećenja rada.

U odnosu na Smjernice ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2015. - 2017. očekivani prihodi izmijenjeni su po nekoliko osnova. Tako su proračunski korisnici iskazali povećanje očekivanog korištenja EU sredstava. Također, u prihode su uključeni i vlastiti i namjenski prihodi proračunskih korisnika koji ranije nisu bili planirani kroz proračun. Od iduće godine izmijenjen je i način iskazivanja povrata poreza na dohodak i dobit za porezne obveznike sa sjedištem u područjima posebne državne skrbi. Za razliku od neto principa prema kojem su prihodi državnog proračuna umanjivani za izvršene povrate, od iduće godine prelazi se na bruto princip prema kojem će se evidentirati ukupni iznos prikupljenih poreza a zatim će se kroz transfer jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave iz državnog proračuna osiguravati sredstva za povrat tih poreza. Nadalje, u očekivane prihode uključene su i nove odluke vezano uz povećanje koncesijskih prihoda te prodaja državne imovine u narednim godinama.

U odnosu na Smjernice ekonomske i fiskalne politike, očekivani rashodi korigirani su za opisano povećanje prihoda. Tako su povećani rashodi na temelju planiranih vlastitih prihoda proračunskih korisnika te povećanom iznosu korištenja EU sredstava, pri čemu će nacionalni dio sufinanciranja iz državnog proračuna, koji utječe na proračunski manjak, iznositi oko 700 milijuna kuna. Također su povećani i iznosi pomoći jedinicama lokalne samouprave.

Ukoliko se isključe navedene korekcije koje utječu na prihodnu i rashodnu stranu proračuna, u idućem razdoblju se očekuje intenziviranje napora Vlade RH u svrhu postizanja fiskalne održivosti, posebice na strani rashoda.

Kako bi se ostvarilo smanjenje ukupne javne potrošnje, uz istodobno povećanje učinkovitosti trošenja proračunskih sredstava te uz najmanji mogući negativni učinak na postojeću razinu javnih usluga, Vlada RH je u listopadu 2014. godine donijela Odluku o provođenju dubinske analize rashoda državnog proračuna Republike Hrvatske. Cilj te analize je identificirati potencijalne uštede u proračunu na svim razinama javne vlasti. Predmetna Odluka predviđa

donošenje paketa mjera koji će rezultirati 10 postotnim godišnjim smanjenjem rashoda u srednjoročnom razdoblju na svakoj od određenih kategorija koje su predmet dubinske analize, u odnosu na zadnji tekući plan za 2014. godinu. Dubinskom analizom rashoda državnog proračuna obuhvaćeni su: svi rashodi za zaposlene koji se isplaćuju iz državnog proračuna, subvencije, poslovanje proračunskih korisnika u sustavu zdravstva, poslovanje agencija, zavoda, fondova i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima bez obzira na izvore financiranja te dubinsku analizu poreznih rashoda (olakšica).

Na visinu prihoda i rashoda državnog proračuna značajno utječe primjena odredbi Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju kojima je propisan izlazak Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) iz sustava državne riznice od 1. siječnja 2015. godine. HZZO postaje izvanproračunski korisnik državnog proračuna na čiji financijski plan daje suglasnost Hrvatski sabor. Prihodi od doprinosa za zdravstveno osiguranje, prihodi od participacije i dopunskog zdravstvenog osiguranja te ostali prihodi HZZO-a po posebnim propisima, isključeni su iz prihoda državnog proračuna. Navedeni prihodi, kao i rashodi koji se iz istih podmiruju sastavni su dio financijskog plana HZZO-a. U državnom proračunu iskazat će se transfer HZZO-u u iznosu od 2,4 milijarde kuna sukladno članku 72. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju. S druge strane, po prvi puta su državne zdravstvene ustanove uključene u državni proračun.

Rezultat ovakvih kretanja jest postupno smanjenje manjka državnog proračuna s planiranih 15,6 milijardi kuna u 2014. na 12,5 milijardi kuna u 2015. godini, a u idućim godinama predviđa se dodatno smanjenje manjka i to na razinu ispod 3% BDP-a, prvenstveno kroz konsolidaciju na rashodnoj strani proračuna. Uz projicirana kretanja dug opće države stabilizirat će se na razini od oko 82% BDP-a.

Na temelju Posebnih preporuka Vijeća EU za Republiku Hrvatsku, pristupilo se izmjeni Zakona o fiskalnoj odgovornosti kako bi se ojačala neovisnost i proširila nadležnost Povjerenstva za fiskalnu politiku te u potpunosti uskladilo fiskalno pravilo s odredbama Pakta o stabilnosti i rastu na način da se odredbama Zakona o fiskalnoj odgovornosti propiše i pravilo duga. Isto je do sada bilo propisano za obuhvat središnje države, a sadržano u odredbama Zakona u proračunu i Zakona o izvršavanju državnog proračuna, bez korektivnog mehanizma za slučaj da se pravilo prekrši. Ovim Prijedlogom zakona predviđeno je i uvođenje privremenog fiskalnog pravila za vrijeme trajanja procedure prekomjernog proračunskog manjka, a čije se ispunjenje vezuje uz ostvarivanje nominalnog manjka usvojenog u Preporukama Vijeća EU za rješavanje situacije prekomjernog proračunskog manjka u RH.

2. MAKROEKONOMSKI OKVIR

Makroekonomski okvir za razdoblje 2014. – 2017. istovjetan je onome temeljem kojeg su izrađene Smjernice ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2015. – 2017. Nakon pet recesijskih godina, dosadašnja kretanja u 2014. ukazuju na nastavak nepovoljnog trenda gospodarske aktivnosti. Prema dosad objavljenim podacima Državnog zavoda za statistiku, u prvom polugodištu 2014. godine zabilježeno je međugodišnje realno smanjenje bruto domaćeg proizvoda od 0,7%, kao posljedica pada od 0,6% u prvom te 0,8% u drugom tromjesečju. Smanjenju bruto domaćeg proizvoda u prvom polugodištu najviše je pridonio uvoz roba i usluga koji je zabilježio realno povećanje od 4,7%, a slijede bruto investicije u fiksni kapital s međugodišnjim smanjenjem od 4,5%. Državna potrošnja zabilježila je pad od 2,8%, dok je potrošnja kućanstava (zajedno s potrošnjom neprofitnih ustanova koje služe kućanstvima) realno smanjena 0,5%. Za razliku od domaće potražnje koja je nastavila s padom, doprinos neto inozemne potražnje realnoj promjeni bruto domaćeg proizvoda bio je pozitivan budući da je izvoz roba i usluga zabilježio snažan rast od 9,4%, pri čemu se ovakva stopa u cijelosti odnosi na povećanje izvoza roba (18,2%). Dosad objavljeni visokofrekventni pokazatelji u većoj mjeri ukazuju na nastavak nepovoljnog kretanja gospodarske aktivnosti i u trećem tromjesečju 2014. godine, kao što prikazuje tablica 1.

Tablica 1: Osnovni makroekonomski pokazatelji

	2011.	2012.	2013.	I - III 2014.	IV - VI 2014.	VII - IX 2014.	I - VII 2014.	I - VIII 2014.	I - IX 2014.
Bruto domaći proizvod, realno, međugod. promjena u %	-0,3	-2,2	-0,9	-0,6	-0,8	-	-	-	-
Industrijska proizvodnja, kal. pr., međugod. promjena u %	-1,2	-5,6	-2,0	1,5	0,1	-1,6 ¹	0,8	0,2	-
Promet od trgovine na malo, kal. pr., međugod. promjena u %	1,0	-4,3	-0,4	0,5	-0,5	-0,8 ¹	-0,4	-0,3	-
Broj noćenja turista, međugod. promjena u %	7,0	4,0	3,3	-6,5	5,9	1,9 ¹	0,9	2,6	-
Indeks građevinskih radova, kal. pr., međugod. promjena u %	-8,7	-9,7	-4,6	-6,7	-7,3	-5,5 ¹	-7,4	-6,9	-
Indeks potrošačkih cijena, međugod. promjena u %	2,3	3,4	2,2	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3
Prosječna mjesečna bruto plaća, međugod. promjena u %	1,5	1,0	0,8	-0,2	0,1	0,3 ¹	0,0	0,0	-
Zaposlene osobe (administrativni izvori), međugod. promjena u % ²	-1,5	-1,1	-2,2	-2,3	-2,4	-2,5 ¹	-2,4	-2,4	-
Stopa registrirane nezaposlenosti (%) ²	17,8	18,9	20,2	22,4	19,7	17,7	20,6	20,2	19,9
Stopa anketne nezaposlenosti (%)	13,5	15,8	17,3	18,7	16,6	-	-	-	-
Izvoz roba, HRK, međugod. promjena u %	9,8	1,6	0,3	14,7	12,9	-	12,1	-	-
Uvoz roba, HRK, međugod. promjena u %	9,7	0,7	2,6	7,7	3,3	-	5,3	-	-

¹ međugodišnja promjena izračunata je pomoću podataka za 7. i 8. mjesec, budući da podatak za 9. mjesec još nije dostupan

² podaci o broju zaposlenih osoba te o radnoj snazi za 2014. godinu su privremeni

Izvor: DZS, HNB, MFIN

Slijedom navedenog, za 2014. godinu projiciran je gospodarski pad od 0,7% što predstavlja korekciju naniže u odnosu na posljednje službene makroekonomske projekcije Vlade RH iz travnja 2014., a u okviru Programa konvergencije RH za razdoblje 2014. - 2017., kada je bila očekivana stagnacija gospodarske aktivnosti. Ovo je prije svega rezultat znatnog ispravka projekcije bruto investicija u fiksni kapital koje će, uslijed znatno slabijih rezultata investicijskog ciklusa opće države te javnih poduzeća, ali i nešto slabije dinamike privatnih investicija, umjesto prvotno očekivanog rasta od oko 2% zabilježiti pad od 3,8%. Uslijed nastavka nepovoljnih kretanja na tržištu rada te razduživanja sektora kućanstava, potrošnja kućanstava realno će se smanjiti 0,6%. Državna potrošnja zabilježit će pad od 1,7% koji je nešto izraženiji u odnosu na posljednju projekciju, prvenstveno kao rezultat smanjenja broja zaposlenih u javnom sektoru. U skladu s ranije opisanim kretanjima izvoza roba i usluga u prvom polugodištu, dosad objavljenim podacima o izvozu roba te turističkim pokazateljima u drugom dijelu godine, kao i trenutnim očekivanjima o rastu inozemne potražnje za hrvatskim izvozom do kraja 2014. godine, predviđa se snažan rast izvoza roba i usluga od 5,6%. Kao rezultat opisanih kretanja, ali i izraženije procijenjene elastičnosti uvoza u odnosu na izvoz u usporedbi s prethodnim predviđanjima, očekivani realni rast uvoza roba i usluga u 2014. iznosi 3,7%. Kao posljedica zabilježene deflacije u dosadašnjem dijelu 2014., na razini cijele godine također je projicirana neznatna deflacija potrošačkih cijena od 0,1% što predstavlja

blago smanjenje u odnosu na ranije predviđanje. Uzevši u obzir dosadašnja ostvarenja na tržištu rada (prema administrativnim izvorima), smanjenje broja zaposlenih osoba blago će usporiti u odnosu na prošlu godinu te će iznositi 1,9%, dok bi stopa nezaposlenosti, kao posljedica izraženog pada radne snage potaknutog izlaskom osoba iz evidencije Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, mogla iznositi 19,8%.

U 2015. godini očekuje se blagi oporavak gospodarske aktivnosti te je projiciran realni rast bruto domaćeg proizvoda od 0,5%. To predstavlja korekciju naniže u odnosu na posljednje službene projekcije iz Programa konvergencije, kada je za 2015. godinu bio očekivan snažniji rast od 1,2%. Naime, od izrade navedenih projekcija do danas došlo je do nepovoljnih promjena gospodarskih okolnosti, što se prvenstveno odnosi na intenziviranje negativnih domaćih makroekonomskih kretanja, ali i na pogoršanje uvjeta u međunarodnom okruženju. Projicirani gospodarski rast u 2015. godini bit će prije svega rezultat pozitivnog doprinosa domaće potražnje, neznatnog pozitivnog doprinosa neto inozemne potražnje dok će doprinos kategorije promjena zaliha biti neutralan. Promatrano prema komponentama bruto domaćeg proizvoda s rashodne strane, najznačajniji doprinos gospodarskom rastu u 2015. godini doći će od izvoza roba i usluga koji će porasti za 3,6%, dok su u prethodnim projekcijama glavni pokretač oporavka bile bruto investicije u fiksni kapital. Ipak, očekuje se znatno usporavanje rasta izvoza roba i usluga u usporedbi s iznimno pozitivnim rezultatima iz 2014. godine temeljem korekcije očekivanja rasta uvozne potražnje hrvatskih vanjskotrgovinskih partnera. Pri tome se povoljna ostvarenja očekuju i od izvoza usluga, nakon nešto skromnijih rezultata turističke sezone u 2014., kao i od izvoza roba na koji je pozitivno utjecalo pridruživanje europskom tržištu, što su pokazala ostvarenja protekle dvije godine. Odstupanje projekcije bruto domaćeg proizvoda u 2015. u odnosu na prethodno očekivanje u najvećoj mjeri objašnjava, isto kao i u 2014. godini, iznimno izražena negativna korekcija bruto investicija u fiksni kapital čija je realna stopa rasta smanjena s 5,7% iz Programa konvergencije na sadašnjih 1,6%, a prvenstveno uslijed znatnog ispravka očekivanja za investicije opće države i javnih poduzeća. Privatne investicije će i u većem dijelu 2015. godine ostati potisnute što je odraz i dalje izraženih nepovoljnih gospodarskih prilika, poslovnog pesimizma te umanjenog priljeva inozemnog kapitala, a početak njihovog značajnijeg oporavka može se očekivati tek u 2016. godini. S druge strane, 2015. je prva godina u kojoj se očekuje izraženiji pozitivan doprinos investicijskoj potrošnji od sredstava iz fondova Europske unije. Smanjenje broja zaposlenih osoba, iako slabijim intenzitetom u odnosu na prethodne godine, te nastavak procesa razduživanja kućanstava i u 2015. godini nepovoljno će djelovati na potrošnju kućanstava čija je projekcija realnog rasta neznatno korigirana naniže u odnosu na prethodnu godinu te iznosi 0,2%. Naime, pozitivno bi na potrošnju kućanstava trebale djelovati mjere porezne politike donesene krajem 2014., a prije svega porezno rasterećenje rada izmjenama u sustavu poreza na dohodak. Očekivano realno smanjenje državne potrošnje od 1,0%, koje odražava provođenje fiskalne prilagodbe s rashodne strane proračuna, neznatno je izraženije u odnosu na posljednju službenu projekciju. U skladu s rastom finalne potražnje, a ponajviše pod utjecajem rasta izvoza roba i usluga te bruto investicija u fiksni kapital koje imaju izražen udio uvozne komponente, realni rast uvoza roba i usluga iznositi će u 2015. godini 3,5%. Snažniji očekivani rast uvoza roba i usluga u usporedbi s predviđanjem iz Programa konvergencije kada je njegov rast iznosio 2,9%, a pogotovo s obzirom na nešto slabiji rast finalne potražnje, proizlazi iz više procijenjene elastičnosti uvoza u odnosu na finalnu potražnju, nakon zamjetno viših ostvarenih vrijednosti spomenute elastičnosti u proteklim godinama, a naročito u 2013. i 2014., u odnosu na prošla razdoblja¹. Ovdje posebice valja istaknuti izraženu korekciju naviše elastičnosti uvoza u odnosu na izvoz budući da je izvoz

1 Ovo je posljedica posljednjih metodoloških revizija serije bruto domaćeg proizvoda od strane Državnog zavoda za statistiku u 2014. godini.

roba i usluga jedina komponenta koju karakterizira pozitivni ispravak projekcije. Slijedom opisanih kretanja izvoza i uvoza roba i usluga, neto izvoz će i u 2015. zadržati pozitivan predznak, iako će njegov doprinos gospodarskom rastu biti znatno manji nego u 2014. U 2015. godini očekuje se normalizacija kretanja inflacije potrošačkih cijena te je projicirana prosječna godišnja stopa inflacije od 1,4% što predstavlja blago smanjenje u odnosu na prethodnu projekciju. Uvozni inflatorni pritisci u 2015. bit će pod utjecajem očekivanog smanjenja cijena sirovina na svjetskom tržištu, dok bi domaći inflatorni pritisci trebali tek blago ojačati u odnosu na prošlu godinu, kao posljedica promjene trenda osobne potrošnje te očekivanog usporavanja smanjenja jediničnih troškova rada, uzevši u obzir povoljnija kretanja na tržištu rada te pozitivni utjecaj poreznih izmjena na kretanje neto plaća. Očekuje se negativna godišnje stope promjene cijena energije, dok bi utjecaj smanjenja cijena prehrambenih proizvoda na svjetskim tržištima mogao ublažiti rast cijena domaćih poljoprivrednih proizvoda uzrokovan nepovoljnim vremenskim prilikama. Na kretanje inflacije u 2015. godini pozitivan utjecaj imat će učinak prijenosa inflacije iz prošle godine, a u prvom polugodištu pozitivno će djelovati i bazni učinci poskupljenja određenih administrativno reguliranih cijena te poreznih izmjena iz 2014. godine. U 2015. godini nastavit će se nepovoljna kretanja na tržištu rada, ali slabijim intenzitetom. Tako će, prema administrativnim izvorima, broj zaposlenih zabilježiti smanjenje od 0,7%, dok će istovremeno stopa registrirane nezaposlenosti neznatno pasti na 19,5%, kao rezultat izraženog smanjenja radne snage, iako blažeg u odnosu na 2014. U skladu s projiciranim kretanjima, u 2015. godini prosječna produktivnost rada porast će sličnom stopom kao i u 2014.

U narednim godinama promatranog razdoblja očekuje se postupno ubrzanje gospodarskog rasta na 1,3% u 2016. te 1,5% u 2017. godini. Povećanje potrošnje kućanstava, praćeno povoljnijim kretanjima na tržištu rada te postupnim povratkom potrošačkog optimizma, ubrzat će s 0,7% u 2016. na 1,3% u 2017. Kao rezultat nastavka fiskalne konsolidacije očekuje se da će državna potrošnja i u 2016. godini nastaviti s realnim padom sličnog intenziteta kao i 2015. (-1,0%), dok bi u posljednjoj godini projekcijskog razdoblja mogla stagnirati. Projekcija rasta bruto investicija u fiksni kapital iznosi 3,9% u 2016. te 4,2% u 2017. godini. Naime, od 2016. godine nadalje očekuje se izraženiji oporavak privatnih investicija, pri čemu se znatan pozitivan doprinos očekuje i od sredstava iz fondova EU. Kroz čitavo promatrano razdoblje najveći doprinos rastu ekonomske aktivnosti, koji će se stabilizirati na razini od oko 1,7 postotni bod, dolazit će od izvoza roba i usluga. Realni rast izvoza roba i usluga tako će iznositi 3,6% u 2016. te 3,5% u 2017. godini. S rastom finalne potražnje, realni rast uvoza roba i usluga ubrzat će na 4,0% u 2016. te 4,2% u 2017. godini. U zadnje dvije godine projekcijskog razdoblja doprinos neto izvoza gospodarskom rastu poprimit će iznova negativan predznak. Do kraja projekcijskog razdoblja očekuje se stabiliziranje inflacije na razini od oko 2,0%. Zaustavljanje negativnih trendova na tržištu rada nastupit će tek početkom 2016. godine paralelno s ubrzanjem gospodarskoga rasta. Stopa registrirane nezaposlenosti nastavit će padati prvo na 19,1% u 2016. te zatim na 18,4% u 2017. godini.

Tablica 2: Projekcije osnovnih makroekonomskih pokazatelja

	2013.	Projekcija 2014.	Projekcija 2015.	Projekcija 2016.	Projekcija 2017.
Bruto domaći proizvod, tekuće cijene (mil. HRK)	330.135	328.155	334.398	344.811	356.884
Bruto domaći proizvod, realni rast (%)	-0,9	-0,7	0,5	1,3	1,5
Potrošnja kućanstava (uključujući NPUSK)	-1,2	-0,6	0,2	0,7	1,3
Državna Potrošnja	0,5	-1,7	-1,0	-1,0	0,0
Bruto investicije u fiksni kapital	-1,0	-3,8	1,6	3,9	4,2
Izvoz roba i usluga	3,0	5,6	3,6	3,6	3,5
Uvoz roba i usluga	3,2	3,7	3,5	4,0	4,2
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)	-0,9	-0,7	0,5	1,3	1,5
Potrošnja kućanstava (uključujući NPUSK)	-0,7	-0,3	0,2	0,4	0,8
Državna Potrošnja	0,1	-0,3	-0,2	-0,2	0,0
Bruto investicije u fiksni kapital	-0,2	-0,7	0,3	0,7	0,8
Izvoz roba i usluga	1,3	2,4	1,7	1,7	1,7
Uvoz roba i usluga	-1,3	-1,6	-1,5	-1,8	-2,0
Deflator bruto domaćeg proizvoda, rast (%)	0,9	0,1	1,4	1,8	1,9
Indeks potrošačkih cijena, rast (%)	2,2	-0,1	1,4	1,9	2,0
Broj zaposlenih (administrativni izvori), rast (%)	-2,2	-1,9	-0,7	0,3	1,1
Stopa registrirane nezaposlenosti (%)	20,2	19,8	19,5	19,1	18,4

Izvor: DZS, MFIN

Opisane projekcije gospodarskog rasta suočene su s određenim unutarnjim i vanjskim negativnim rizicima. Vanjski rizik predstavljaju nepovoljnija kretanja ekonomske aktivnosti od očekivanih u međunarodnom okruženju, a prvenstveno u zemljama EU, kao i eventualni poremećaji na stranim financijskim tržištima u smislu novih jačanja nestabilnosti te smanjenja ponude kapitala ili snažnijeg rasta kamatnih stopa od očekivanog. Što se tiče unutarnjih rizika, predviđeno kretanje izvoza, kao glavnog pokretača ekonomske aktivnosti, ovisi o daljnjem poboljšanju konkurentnosti domaćeg gospodarstva te, općenito, o uspješnosti prilagodbe domaćih izvoznika na zajedničko tržište Europske unije te širenju izvozne baze. Napomenimo i kako je putanja gospodarskog rasta iz ovih makroekonomskih projekcija teško dostižna uz scenarij snažnije fiskalne konsolidacije, koja bi, putem učinka multiplikatora nepovoljno djelovala na ostale sastavnice bruto domaćeg proizvoda. Preduvjet za projicirano kretanje bruto investicija u fiksni kapital u promatranom razdoblju predstavlja zadovoljavajuća razina apsorpcije sredstava iz fondova Europske unije. Što se tiče projekcije inflacije, rizik ostvarenja više inflacije od projicirane predstavljaju dosad neplanirana povećanja administrativno reguliranih cijena ili dodatne mjere u svrhu fiskalne konsolidacije sa strane prihoda, kao i slabiji pad cijena sirovina na svjetskom tržištu od očekivanog. S druge strane, čimbenik koji bi mogao djelovati na ostvarenje niže inflacije od projicirane je izraženiji pad cijena prehrambenih proizvoda, ali i slabiji oporavak domaće potražnje od predviđenog, kao rezultat lošijih ostvarenja pokazatelja tržišta rada ili potrošačkog povjerenja.

3. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Projekcija prihoda državnog proračuna u razdoblju 2015. – 2017. temelji se na očekivanom blagom oporavku gospodarske aktivnosti, uzimajući u obzir promjene poreznih politika kojima se nastoji smanjiti porezni teret rada i malog poduzetništva te na taj način potaknuti gospodarski rast. Uz navedeno, u projekcije su uključene i mjere koje je u svrhu provođenja postupka prekomjernog proračunskog manjka usvojila Vlada RH u prvom polugodištu ove godine. U projekcije prihoda državnog proračuna uključene su i kompenzacijske mjere kojima se planira nadomjestiti dio prihoda jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, a koje će izgubiti uslijed izmjena Zakona o porezu na dohodak. Kako bi se osigurala stabilnost državnog proračuna, ali i makroekonomska stabilnost u uvjetima gospodarske krize, prilagodba na prihodnoj strani proračuna povedena je na način da najmanje optereti najugroženije slojeve stanovništva i to povećanim oporezivanjem kategorija koje nisu vezane uz egzistencijalne potrebe te kapitala.

Također, projekcije prihoda za naredno srednjoročno razdoblje umanjene su za prihode kojima se financira obvezno zdravstveno osiguranje, a koji od 1. siječnja 2015. godine više nisu prihodi državnog proračuna već pripadaju HZZO-u kao izvanproračunskom korisniku. Isto tako, Zakonom o izvršavanju državnog proračuna za 2015. godinu više neće biti propisana izuzeća od uplate vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka proračunskih korisnika u državni proračun. Naime, u prethodnim godinama izuzeća su bila dozvoljena za korisnike u znanosti, visokom obrazovanju, za zdravstvene ustanove, pravosuđe, sustav izvršenja sankcija, ustanove kulture, nacionalne parkove, parkove prirode, ustanove socijalne skrbi, Državni zavod za zaštitu prirode i Hrvatski hidrografski institut budući da nisu bili stvoreni tehnički preduvjeti za njihovo praćenje. Ovime, sukladno odredbama Zakona o proračunu, vlastiti i namjenski prihodi i primici proračunskih korisnika postaju sastavni dio državnog proračuna i uplaćuju se u državni proračun. Takvom promjenom obuhvata u proračunu postiže se veća transparentnost u praćenju proračunskih korisnika, a ujedno se pridonosi i potrebi usklađivanja s novom europskom metodologijom statistike javnih financija ESA 2010. U projekciju prihoda ugrađeno je i značajno povećanje povlačenja i korištenja EU sredstava.

U 2015. ukupni prihodi državnog proračuna planirani su u iznosu od 106,4 milijarde kuna, dok su u 2016. i 2017. godini projicirani u iznosu od 106,2 milijarde kuna odnosno 109,6 milijardi kuna.

Porezni prihodi

Porezni prihodi za razdoblje 2015. – 2017. projicirani su uz pretpostavku postupnog gospodarskog oporavka, uzimajući u obzir izmjene u poreznim zakonima koje su stupile na snagu tijekom 2014., a čiji će cjelogodišnji učinci biti vidljivi tijekom narednih godina.

Također, u projekcije poreznih prihoda uključene su i promjene u poreznim propisima koje će se početi primjenjivati u idućim godinama.

U pogledu dosadašnjih izmjena važno je napomenuti kako će izmjene u sustavima posebnih poreza i trošarina te oporezivanja igara na sreću imati svoj učinak i u narednim godinama. Nadalje, izmjenom Zakona o obveznim mirovinskim fondovima omogućava se osiguranicima čija su prava uređena posebnim propisima da temeljem slobodnog izbora prebace sredstva s osobnog računa iz II. u I. mirovinski stup, budući da se mirovina za navedene kategorije osiguranika ionako obračunava i isplaćuje iz prvog stupa. Od 2015. godine na snagu stupaju izmjene u poreznom sustavu poreza na dohodak, dobit, poreza na dodanu vrijednost te igara na sreću.

Uzimajući u obzir sve navedeno, porezni prihodi u 2015. godini planirani su u iznosu od 64 milijarde kuna i bilježe blagi međugodišnji rast od 0,6%. U narednim godinama očekuje se daljnji rast prihoda od poreza te su oni za 2016. godinu projicirani u iznosu od 65,1 milijardu kuna, odnosno uz međugodišnji rast od 1,8%. U 2017. godini prihodi se očekuju u iznosu od 66,8 milijardi kuna i bilježe rast od 2,5%.

Porez na dohodak

Prihod od poreza na dohodak planiran je na temelju očekivanog kretanja na tržištu rada, odnosno očekivanih nominalnih bruto plaća i ukupne zaposlenosti te uključuje izmjene u sustavu poreza na dohodak koje će stupiti na snagu početkom 2015. i 2016. godine.

Izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak, osobni odbitak za zaposlene povećava se s 2.200 kuna na 2.600 kuna, a za umirovljenike s 3.400 na 3.800 kuna. Također, povećava se osobni odbitak na potpomognutim područjima za I. skupinu s 3.200 na 3.500 kuna te za II. skupinu s 2.700 na 3.000 kuna. Ujedno dolazi do promjene poreznih razreda za primjenu porezne stope od 25% i 40%. Navedenim izmjenama zaštitit će se porezni obveznici s najnižim primanjima te povećati raspoloživi dohodak za srednji sloj stanovništva, što posljedično dovodi do povećanja potrošnje te se mogu očekivati pozitivna kretanja u gospodarstvu.

Također, izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak od 1. siječnja 2015. godine uvodi se oporezivanje kamata na štednju po stopi od 12%, dok se od 1. siječnja 2016. godine uvodi oporezivanje kapitalnih dobitaka od financijske imovine. Pod oporezivanjem kapitalnih dobitaka od financijske imovine podrazumijeva se oporezivanje dohotka ostvarenog prodajom vrijednosnih papira te udjela u trgovačkim društvima u razdoblju od tri godine uz napomenu da će se oporezivanje provoditi samo za imovinu stečenu nakon 1. siječnja 2016. godine. Kako bi se ujednačilo oporezivanje svih oblika dohotka od kapitala ukida se korištenje olakšica za dividende i udjele u dobiti do 12.000 kuna. Uzimajući u obzir da je dohodak od nesamostalnog rada u RH opterećen znatno višim stopama poreza u odnosu na dohodak od kapitala, uvođenjem oporezivanja kamata na štednju i kapitalne dobitke od financijske

imovine postiže se veća pravednost u oporezivanju i proširuje porezna osnovica. Proširenjem porezne osnovice stvara se temelj za buduće porezno rasterećenje dohotka od nesamostalnog rada. Također, radi proširenja porezne osnovice, ali i uređenja područja preprodaje otpada, izmjenama propisa o porezu na dohodak mijenja se način oporezivanja primitaka od prodaje otpada i to na način da se oporezivanje ostvaruje u okviru poreza na dohodak od imovine po stopi od 12%. Uvođenjem ovih mjera nastoji se urediti područje trgovanja otpadom, a sve u cilju smanjenja sive ekonomije za koju se procjenjuje da postoji na navedenom području.

Od iduće godine uvodi se i bruto načelo iskazivanja ovog poreza što znači da se povrati poreza na dohodak jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na potpomognutim područjima planiraju i evidentiraju na rashodnoj strani proračuna. Do ove godine povrati poreza evidentirali su se kao umanjene poreza na dohodak.

Temeljem navedenog, prihod od poreza na dohodak u razdoblju 2015. – 2017. projiciran je u iznosu od 1,9 milijardi kuna.

Porez na dobit

Porez na dobit u tekućoj godini plaća se na temelju poslovanja poduzetnika prethodne godine. Kako je tijekom 2014. kretanje ekonomske aktivnosti u RH bilo slično kao i u 2013., prihod od poreza na dobit u 2015. planiran je na približno istoj razini kao i u 2014. godini, odnosno u iznosu od 5,6 milijardi kuna.

Uz izmjene u sustavu poreza na dobit u pogledu reinvestirane dobiti te očekivani oporavak gospodarske aktivnosti, a time i poslovanja poduzeća, prihod od poreza na dobit za 2016. projiciran je u iznosu od 6,2 milijarde kuna, dok za 2017. godinu iznosi 6,3 milijarde kuna.

Izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit, korištenje porezne olakšice za reinvestiranu dobit dodatno se uvjetuje investicijama u dugotrajnu imovinu te zadržavanjem broja zaposlenih. Ovdje je potrebno istaknuti kako se porezna olakšica ne ukida, ali je njeno korištenje uvjetovano stvarnim investicijama kako bi se potakao gospodarski rast. Sukladno navedenom, od 1. siječnja 2015. godine olakšicu za reinvestiranu dobit neće moći koristiti onaj porezni obveznik koji je u poreznom razdoblju smanjio broj radnika ili ukoliko nije izvršio investiranje u dugotrajnu imovinu, odnosno ukoliko je odgodio investicije. Ove zakonske izmjene će učinak na proračunske prihode imati tek 2016. godine nakon predaje godišnjih poreznih prijava.

Porez na imovinu

Počevši od 2015. godine, prihod od poreza na imovinu u državnom proračunu planira se u dvostruko manjem iznosu nego do sada. Naime, zbog promjena Zakona o porezu na dohodak pojavila se potreba da se jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave nadomjesti

dio prihoda koji su izgubile navedenim izmjenama, a jedan od oblika kojima će se isti nadomjestiti jest i drugačija raspodjela prihoda od poreza na promet nekretnina. Time će se udio lokalnih jedinica u porezu na promet nekretnina povećati sa sadašnjih 60% na 80%, dok će se za isti postotak smanjiti udio državnog proračuna, s 40% na 20%.

Tako se prihodom od poreza na imovinu u idućim godinama planira prikupljati oko 200 milijuna kuna.

Porez na dodanu vrijednost

Prihod od poreza na dodanu vrijednost projiciran je na temelju očekivanog kretanja nominalne osobne potrošnje. Na tako dobiveni iznos dodani su fiskalni učinci zakonskih izmjena u sustavu poreza na dodanu vrijednost, ali i učinci rada na sprečavanju utaje poreza. Naime, u nadolazećem srednjoročnom razdoblju, Ministarstvo financija će dodatno pojačati aktivnosti usmjerene poboljšanju naplate poreza, sprječavanju utaje poreza te postupnom rješavanju poreznih dugovanja.

Spomenutim izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost propisuje se mogućnost obračuna PDV-a prema naplaćenju realizaciji za sve obveznike s isporukama do 3 milijuna kuna, čime se omogućuje da oko 120.000 poduzetnika samostalno bira način obračuna PDV-a. Također, uvodi se snižena stopa za sve lijekove koji se koriste na recept, a ne kao do sada samo za lijekove na listi HZZO-a.

Sukladno navedenom, u 2015. planira se ostvariti 41,5 milijardi kuna prihoda od PDV-a, dok projekcije za 2016. iznose 42 milijarde kuna, odnosno 43,4 milijarde kuna za 2017. godinu.

Porez na promet

Prihod od poreza na promet za 2015. godinu planiran je u iznosu od 150,8 milijuna kuna, dok projekcije za 2016. i 2017. godinu iznose 154,9 milijuna kuna, odnosno 160 milijuna kuna.

Posebni porezi i trošarine

Prihod od posebnih poreza i trošarina projiciran je na temelju očekivanog kretanja potrošnje trošarinskih proizvoda, uzimajući u obzir cjelogodišnje učinke izmjena propisa u trošarinskom sustavu odnosno kod trošarina na energente i električnu energiju koje su provedene u 2014. godini, a u cilju povećanja proračunskih prihoda u svrhu provođenja postupka prekomjernog proračunskog manjka.

Sukladno navedenom, u razdoblju 2015. – 2017. prihodi od posebnih poreza i trošarina projicirani su u iznosu od 12,8 milijardi kuna.

Ostali porezi na robu i usluge

Prihodi od ostalih poreza na robu i usluge u 2015. planirani su u iznosu od 460,6 milijuna kuna, dok procjene za 2016. iznose 470 milijuna kuna, a za 2017. godinu 481,3 milijuna kuna.

Porezi i naknade od igara na sreću i zabavnih igara

Prihodi od poreza i naknada od igara na sreću i zabavnih igara planirani su na temelju kretanja ovih prihoda proteklih godina te se sličan trend očekuje i nadalje. Na ovako projicirane prihode dodani su učinci zakonskih izmjena kod oporezivanja dobitaka od igara na sreću kojima se propisuje uvođenje poreza na sve dobitke od igara na sreću, umjesto dosadašnjeg oporezivanja samo dobitaka iznad 750 kuna. Sukladno tome, ovi su prihodi planirani u ukupnom iznosu od 1 milijarde kuna u 2015., dok projekcija za 2016. i 2017. godinu iznosi 1,1 milijardu kuna.

Porez na međunarodnu trgovinu i transakcije

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije za 2015. godinu planiran je u iznosu od 403,3 milijuna kuna. Projekcija ovog prihoda za 2016. iznosi 399,9 milijuna kuna, dok za 2017. godinu iznosi 404,6 milijuna kuna.

Doprinosi

Prihodi od doprinosa u uskoj su vezi s ekonomskom aktivnošću, kako u razdoblju u kojem se prikupljaju tako i u prethodnim razdobljima, obzirom na vremensku dinamiku utjecaja sveukupne ekonomske aktivnosti na tržište rada. Dvije glavne odrednice kretanja doprinosa su nominalna bruto plaća i zaposlenost te su projekcije prihoda po osnovi doprinosa za razdoblje 2015. - 2017. temeljene na očekivanom kretanju ove dvije varijable.

Od 2015. godine, prihod državnog proračuna čine prihod od doprinosa za mirovinsko osiguranje i prihod od doprinosa za zapošljavanje. Sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju, prihodi od doprinosa za zdravstveno osiguranje od 1. siječnja 2015. godine više nisu prihod državnog proračuna već prihod HZZO-a kao izvanproračunskog korisnika.

Tijekom 2015. godine očekuje se povlačenje sredstava iz II. mirovinskog stupa za osiguranike s beneficiranim radnim stažem i to u iznosu od 2,2 milijarde kuna. Naime, zbog činjenice da mirovinska kapitalizacija ne poznaje povoljnosti koje omogućuju posebni propisi o mirovinskom osiguranju, izmjenom Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima iz 2003. godine, propisano je da se članovima obveznog mirovinskog fonda, koji ostvaruju mirovinu prema povoljnijim uvjetima ili ostvaruju staž osiguranja s povećanim

trajanjem, mirovina računa kao da su bili osigurani samo u I. mirovinskom stupu. Stoga im se prilikom odlaska u mirovinu, sredstva s osobnog računa prenose u državni proračun, a osoba ostvaruje mirovinu u I. stupu. Iz navedenog proizlazi da nema valjanih razloga zbog kojih bi spomenute osobe bile i dalje osigurane u II. stupu. Dakle, kod ovakvih osiguranika se ne mijenja sustav izračuna mirovine, nego se mijenjaju buduće uplate koje će u cijelosti biti dijelom državnog proračuna, a akumulirana sredstva u II. stupu će biti prebačena u državni proračun. Ovdje treba naglasiti da kod navedene izmjene država ne preuzima nove financijske obveze.

Temeljem navedenog u 2015. godini projicira se 23,4 milijarde kuna prihoda od doprinosa, u 2016. 21,5 milijardi kuna, a 2017. 22,1 milijarda kuna.

Prihodi od pomoći

U strukturi ukupnih prihoda u promatranom srednjoročnom razdoblju značajan porast imat će i prihodi od pomoći EU, koji su izravno vezani uz projekte financirane iz fondova EU te izravna plaćanja u poljoprivredi. Od 2014. godine RH su na raspolaganju značajna sredstva u okviru novog programskog razdoblja EU 2014 – 2020. U skladu s navedenim, ukupni prihodi od pomoći u 2015. iznose 7,3 milijarde kuna, od čega se 7,1 milijardu kuna odnose na EU sredstva. U 2016. prihodi od pomoći projicirani su u iznosu od 9,4 milijarde kuna, a u 2017. godini u iznosu od 10,6 milijardi kuna.

Prihodi od imovine

Prihodi od imovine sastoje se od prihoda od kamata (na dane zajmove, po vrijednosnim papirima, na oročena sredstva i depozite po viđenju te zatezних kamata), prihoda od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih organizacija, prihoda od dividendi, koncesija, iznajmljivanja i zakupa imovine, prihoda od legalizacije te ostalih prihoda od imovine. Ovi prihodi dijelom se prikupljaju na redovnoj bazi, a dijelom kao jednokratni prihodi. Najveću stavku prihoda od imovine čine prihodi od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija po posebnim propisima. Budući da trgovačka društva u državnom vlasništvu dobit iz ranijih godina, koja im je ostavljena na raspolaganje, nisu iskoristila u svrhu investiranja, odnosno ulaganja u razvoj gospodarstva, od 2014. godine ista se najvećim dijelom uplaćuje u državni proračun. Također, u narednim godinama, zbog postupka prekomjernog proračunskog manjka i potrebe za povećanjem prihodne strane proračuna nastavit će se praksa povlačenja dobiti trgovačkih društava u vlasništvu države u državni proračun, ali u nešto manjoj mjeri nego li je to bilo u 2014. godini. Prihodi od naknada za koncesije uključuju i jednokratnu naknadu za novu digitalnu frekvenciju koja se očekuje u 2015. godini.

Stoga su prihodi od imovine u 2015. planirani u iznosu od 2,5 milijardi kuna, dok projekcije za 2016. i 2017. godinu iznose 1,7 milijardi kuna.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada

Očekuje se da će prihodi od administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada slijediti trendove dosadašnjih kretanja i u narednom razdoblju. Prihodi po osnovi administrativnih pristojbi u 2015. planirani su u iznosu od 485,1 milijun kuna, dok projekcije za 2016. iznose 489,5 milijuna kuna, a za 2017. godinu 494,3 milijuna kuna. Prihodi po posebnim propisima od 2015. godine znatno se smanjuju budući da namjenski prihodi za financiranje obveznog zdravstvenog osiguranja od 1. siječnja 2015. godine više nisu prihod državnog proračuna, već HZZO-a. U državnom proračunu za 2015. ovi prihodi uključuju i dio namjenskih prihoda u sustavu znanosti. Stoga prihodi po posebnim propisima za 2015. iznose 1,6 milijardi kuna.

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga (vlastiti prihodi) te prihodi od donacija planirani su u 2015. godini u iznosu od 1 milijarde kuna, a na temelju očekivanja proračunskih korisnika. Po prvi puta ova kategorija prihoda uključuje i vlastite prihode sveučilišta, fakulteta, javnih instituta, nacionalnih parkova i parkova prirode.

Prihodi od HZZO-a temeljem ugovornih obveza

Prihodi od HZZO-a temeljem ugovornih obveza u 2015. godini planirani su u iznosu od 4,3 milijarde kuna zbog uključivanja prihoda državnih bolničkih ustanova na temelju ugovornih obveza od HZZO-a. U 2016. i 2017. godini projicirani su u iznosu od 4,3 milijarde kuna odnosno 4,4 milijarde kuna.

Kazne, upravne mjere i ostali prihodi

Prihodi od kazni i upravnih mjera najvećim se dijelom ostvaruju po osnovi kazni za prometne prekršaje, zatim za porezne i carinske prekršaje, a u nešto manjoj mjeri od raznih ostalih kazni. Očekuje se da će prihodi od kazni i upravnih mjera slijediti trendove dosadašnjih kretanja i u narednom razdoblju, te su za 2015. planirani u iznosu od 656,3 milijuna kuna, dok projekcije za 2016. iznose 668,6 milijuna kuna, a za 2017. godinu 680,6 milijuna kuna.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine najvećim se dijelom odnose na prihode od prodaje građevinskih objekata, dok se ostatak odnosi na prihode od prodaje zemljišta, prijevoznih sredstava, postrojenja i opreme te prihode od prodaje zaliha.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u 2015. godini planiraju se u iznosu od 1,2 milijarde kuna, a najveći dio ovih prihoda ostvarit će se prodajom stanova i ostalih građevinskih objekata u vlasništvu države. Naime, u 2015. godini planira se prodaja oko 2.000 stanova u vlasništvu RH temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o prodaji stanova iz 2011. i 2013. godine. Planirani prihod od prodaje građevinskih objekata i prodaje putem javnog natječaja odnosi se na prodaju neizgrađenih građevinskih zemljišta te izgrađenih građevinskih zemljišta neposrednom pogodbom sukladno Zakonu o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu RH ili putem javnog natječaja.

Za naredne dvije godine ovi prihodi projicirani su u iznosu od 1,2 milijarde kuna.

Tablica 3: Prihodi državnog proračuna za razdoblje 2014.-2017.

PRIHODI (u 000 kuna)	Plan 2014.	Plan 2015.	Indeks 2015./2014.	Projekcija 2016.	Indeks 2016./2015.	Projekcija 2017.	Indeks 2017./2016.
PRIHODI POSLOVANJA	116.748.962	105.265.338	90,2	104.997.666	99,7	108.445.314	103,3
1. Prihodi od poreza	63.638.799	64.000.910	100,6	65.128.003	101,8	66.767.298	102,5
Porez na dohodak	1.369.205	1.859.756	135,8	1.879.170	101,0	1.921.463	102,3
Porez na dobit	5.689.314	5.604.155	98,5	6.167.623	110,1	6.295.870	102,1
Porezi na imovinu	457.616	200.096	43,7	200.639	100,3	201.631	100,5
Porezi na robu i usluge	55.734.016	55.933.634	100,4	56.480.643	101,0	57.943.728	102,6
- Porez na dodanu vrijednost	41.965.008	41.470.207	98,8	41.996.523	101,3	43.373.440	103,3
- Porez na promet	135.855	150.788	111,0	154.905	102,7	159.984	103,3
- Posebni porezi i trošarine	12.041.022	12.811.372	106,4	12.795.940	99,9	12.838.679	100,3
- Ostali porezi na robu i usluge	509.958	460.623	90,3	469.984	102,0	481.276	102,4
- Porez na dobitke od igara na sreći i ostali porezi od igara na sreć	28.442	322.987	1.135,6	333.257	103,2	345.009	103,5
- Naknade za priređivanje igara na sreću	1.053.731	717.657	68,1	730.033	101,7	745.340	102,1
Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	388.647	403.269	103,8	399.926	99,2	404.605	101,2
2. Doprinosi	41.855.487	23.374.532	55,8	21.531.019	92,1	22.104.975	102,7
3. Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	4.306.125	7.292.104	169,3	9.434.581	129,4	10.623.994	112,6
4. Prihodi od imovine	2.695.828	2.489.847	92,4	1.738.353	69,8	1.722.759	99,1
5. Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	3.581.617	2.081.211	58,1	1.631.633	78,4	1.643.044	100,7
6. Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	71.384	1.044.700	1.463,5	517.516	49,5	532.973	103,0
7. Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza		4.325.757	-	4.347.944	100,5	4.369.683	100,5
8. Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	599.722	656.277	109,4	668.617	101,9	680.588	101,8
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	315.520	1.168.265	370,3	1.157.509	99,1	1.150.427	99,4
UKUPNI PRIHODI PRORAČUNA	117.064.482	106.433.602	90,9	106.155.175	99,7	109.595.741	103,2

Izvor: Ministarstvo financija

4. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji

Ukupni rashodi državnog proračuna za 2015. godinu iznose 119,0 milijardi kuna, a čine ih rashodi poslovanja u iznosu od 115,7 milijardi kuna i rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 3,3 milijarde kuna. Isti su u odnosu na rashode iz 2014. godine manji za 8,9%, odnosno 11,7 milijardi kuna i to prvenstveno zbog izdvajanja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje iz sustava državne riznice i državnog proračuna. Naime, pripreme za izlazak Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje iz sustava državne riznice traju već neko vrijeme te su u 2014. godini ostvarene potrebne prilagodbe poslovnih procesa i unutarnja reorganizacija kako bi se cijeli sustav prilagodio poslovanju izvan sustava državne riznice. Glavna svrha ovog izdvajanja je doprinijeti transparentnom i održivom financiranju sustava zdravstva, te učinkovitijoj raspodjeli i upravljanju namjenskim sredstvima za zdravstvenu zaštitu. U rashode su uključeni i rashodi financirani vlastitim i namjenskim prihodima državnih ustanova u zdravstvu, sveučilišta, fakulteta, javnih instituta, nacionalnih parkova i parkova prirode koji do sada nisu bili iskazani u državnom proračunu. Također, planira se i značajno povećanje aktivnosti financiranih iz EU sredstava. Stoga su određene kategorije rashoda državnog proračuna u 2015. i idućim godinama znatno povećane u odnosu na 2014. godinu unatoč snažnim uštedama na rashodima koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka.

U 2016. i 2017. godini očekuje se daljnje smanjenje ukupnih rashoda državnog proračuna koji će doseći razinu od 118,4 milijardi kuna u 2016. godini te 118,0 milijardi kuna u 2017. godini.

Tablica 4: Rashodi državnog proračuna u razdoblju 2015. - 2017. po ekonomskoj klasifikaciji

mil. HRK	Plan 2014.	Plan 2015.	Indeks 15./14.	Projekcija 2016.	Indeks 16./15.	Projekcija 2017.	Indeks 17./16.
UKUPNO	130.651	118.975	91,1	118.364	99,5	117.973	99,7
3 Rashodi poslovanja	128.088	115.669	90,3	115.712	100	116.203	100,4
31 Rashodi za zaposlene	21.307	24.677	115,8	23.901	96,9	23.493	98,3
32 Materijalni rashodi	8.068	10.145	125,7	8.798	86,7	8.472	96,3
34 Financijski rashodi	11.234	11.094	98,8	11.665	105,1	12.016	103
35 Subvencije	5.695	6.053	106,3	5.580	92,2	5.222	93,6
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	8.937	12.369	138,4	12.967	104,8	14.516	111,9
36							
Naknade građ.i kućan.na tem.osig.i dr. naknade	67.151	45.023	67	44.647	99,2	44.364	99,4
37							
38 Ostali rashodi	5.696	6.308	110,7	8.154	129,3	8.120	99,6
4 Rashodi (za nabavu nefinancijske imovine)	2.564	3.306	128,9	2.652	80,2	1.770	66,7

Izvor: Ministarstvo financija

Rashodi poslovanja

Rashodi poslovanja u državnom proračunu za 2015. godinu iznose 115,7 milijardi kuna što predstavlja smanjenje od 9,7%, odnosno 12,4 milijarde kuna u odnosu na plan 2014. godine.

Od ukupnih rashoda poslovanja najveći dio odnosi se na:

- naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade (najvećim dijelom mirovine i socijalne naknade) u iznosu od 45,0 milijardi kuna što je za 22,7 milijardi kuna manje u odnosu na plan 2014. i to prvenstveno zbog izlaska Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje iz sustava državne riznice te
- na rashode za zaposlene u iznosu od 24,7 milijardi kuna što je 3,4 milijarde kuna više u odnosu na plan 2014. godine i to zbog uključivanja u sustav državne riznice ustanova u zdravstvu kojima je osnivač Republika Hrvatska.

U 2016. godini rashodi poslovanja predviđeni su u iznosu od 115,7 milijardi kuna, a u 2017. godini u iznosu od 116,2 milijarde kuna.

Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene u 2015. godini planirani su u iznosu od 24,7 milijardi kuna što predstavlja povećanje od 15,8%, odnosno 3,4 milijarde kuna u odnosu na plan 2014. godine. Ovo povećanje rezultat je uključivanja rashoda za zaposlene ustanova u zdravstvu kojima je osnivač Republika Hrvatska u državni proračun, kao i rashoda za zaposlene drugih proračunskih korisnika koji do sada nisu bili iskazivani u državnom proračunu, a financirani su iz njihovih vlastitih i namjenskih prihoda. Ovim se povećava transparentnost i sveobuhvatnost korištenja prihoda proračunskih korisnika te osigurava potpuna primjena Zakona o proračunu.

Tablica 5: Rashodi za zaposlene za koje se sredstva osiguravaju iz izvora financiranja 1 Opći prihodi i primici, 2 Doprinosi za obvezna osiguranja i 8 Namjenski primici od zaduživanja

mil. HRK		Plan	Plan	Indeks	Projekcija	Indeks	Projekcija	Indeks
		2014.	2015.	15./14.	2016.	16./15.	2017.	17./16.
	UKUPNO	21.203	21.101	99,5	21.017	99,6	20.222	96,2
31	Rashodi za zaposlene*	21.203	21.101	99,5	21.017	99,6	20.222	96,2
311	Plaće (Bruto)	17.653	17.540	99,4	17.529	99,9	16.837	96,1
3111	Plaće za redovan rad	17.444	17.346	99,4	17.346	100	16.658	96
3112	Plaće u naravi	21	20	98,2	19	96,5	19	96,3
3113	Plaće za prekovremeni rad	64	52	80,5	41	80,2	39	93,5
3114	Plaće za posebne uvjete rada	124	122	98,4	122	100	122	100,1
312	Ostali rashodi za zaposlene	311	325	104,4	318	97,9	300	94,6
3121	Ostali rashodi za zaposlene	311	325	104,4	318	97,9	300	94,6
313	Doprinosi na plaće	3.239	3.236	99,9	3.170	97,9	3.085	97,3
3131	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	271	304	112,1	300	98,9	287	95,6
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje	2.653	2.624	98,9	2.567	97,8	2.503	97,5
3133	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti	315	309	98,1	303	98,1	295	97,3

*Samo izvori financiranja 1 Opći prihodi i primici, 2 Doprinosi za obvezna osiguranja i 8 Namjenski primici od zaduživanja

Izvor: Ministarstvo financija

*Tablica 6: Rashodi za zaposlene za koje se sredstva osiguravaju iz ostalih izvora financiranja
3 Vlastiti prihodi, 4 Prihodi za posebne namjene, 5 Pomoći i 6 Donacije*

mil. HRK		Plan 2014.	Plan 2015.	Indeks 15./14.	Projekcija 2016.	Indeks 16./15.	Projekcija 2017.	Indeks 17./16.
	UKUPNO	104	3.576	3.435,6	3.247	90,8	3.271	100,7
31	Rashodi za zaposlene*	104	3.576	3.435,6	3.247	90,8	3.271	100,7
311	Plaće (Bruto)	88	3.044	3.467,2	2.763	90,8	2.783	100,7
3111	Plaće za redovan rad	84	2.959	3.539,6	2.678	90,5	2.697	100,7
3112	Plaće u naravi	0	0		0	100	0	40
3113	Plaće za prekovremeni rad	4	46	1.316,4	45	97,3	46	101,7
3114	Plaće za posebne uvjete rada	1	39	5.623,7	39	100,1	39	100
312	Ostali rashodi za zaposlene	1	25	2.301,3	25	100,8	25	99,9
3121	Ostali rashodi za zaposlene	1	25	2.301,3	25	100,8	25	99,9
313	Doprinosi na plaće	15	507	3.334,2	459	90,6	463	100,7
3131	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	0	2		2	99,9	2	99
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje	13	455	3.389,2	413	90,7	416	100,7
3133	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti	2	50	2.815,5	45	90	45	100,9

*Ostali izvori financiranja: 3Vlastiti prihodi, 4 Prihodi za posebne namjene, 5 Pomoći i 6 Donacije

Izvor: *Ministarstvo financija*

Kao što je vidljivo iz ovog usporednog prikaza rashoda za zaposlene za koje se sredstva osiguravaju na različitim izvorima financiranja, do porasta na ovoj kategoriji rashoda dolazi zbog uključivanja rashoda za zaposlene koji se financiraju iz ostalih izvora financiranja koji uključuju vlastite prihode, prihode za posebne namjene, pomoći i donacije. Dakle, većina proračunskih korisnika državnog proračuna je rashode za zaposlene za koje se sredstva osiguravaju iz izvora financiranja 1 Opći prihodi i primici, 2 Doprinosi za obvezna osiguranja i 8 Namjenski primici od zaduživanja smanjila u odnosu na plan 2014. godine.

U 2016. i 2017. godini predviđa se daljnje smanjenje rashoda za zaposlene i to u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu za 0,8 milijardi kuna, a u 2017. godini za 0,4 milijarde kuna u odnosu na 2016. godinu.

Materijalni rashodi

Ukupni materijalni rashodi u 2015. godini povećavaju se za 2,1 milijardu kuna u odnosu na plan 2014. godine i iznose 10,1 milijardu kuna. Ovo povećanje također je rezultat uključivanja materijalnih rashoda ustanova u zdravstvu u državni proračun, kao i materijalnih rashoda drugih proračunskih korisnika koji do sada nisu bili iskazivani u državnom proračunu, a financirani su iz njihovih vlastitih i namjenskih prihoda.

Financijski rashodi

Financijski rashodi, koje čine kamate za izdane vrijednosne papire, kamate za primljene zajmove i ostali financijski rashodi, u 2015. godini planirani su u skladu sa stanjem uvjeta na financijskim tržištima odnosno troškovima servisiranja javnog duga nastalog u proteklom razdoblju te iznose 11,1 milijardu kuna.

U 2016. navedeni rashodi planirani su na razini od 11,7 milijardi kuna te u 2017. godini 12,0 milijardi kuna.

Subvencije

Rashodi za subvencije u 2015. godini planiraju se u iznosu od 6,1 milijardu kuna što je za 6,3%, odnosno 357,9 milijuna kuna više u odnosu na 2014. godinu. Ovo povećanje prvenstveno je rezultat povećanih izdvajanja za izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima, mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda te mjere ruralnog razvoja. Pri tome je važno napomenuti da je ovo povećanje subvencija u poljoprivredi financirano iz fondova Europske unije.

U 2016. godini rashodi za subvencije predviđeni su u iznosu od 5,6 milijardi kuna, a u 2017. godini u iznosu od 5,2 milijarde kuna.

Pomoći

Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države u 2015. godini planirane su u iznosu od 12,4 milijarde kuna što je za 38,4%, odnosno 3,4 milijarde kuna više u odnosu na plan 2014. godine. Ovo povećanje prvenstveno je rezultat planiranja transfera sredstava Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje koji izlazi iz sustava državne riznice u iznosu od 2,4 milijarde kuna. Naime, sukladno odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, Republika Hrvatska u državnom proračunu, između ostalog, osigurava posebna sredstva za određena prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja. Povećanje je rezultat i povećanih izdvajanja za financiranje decentraliziranih funkcija i to za 240,0 milijuna u odnosu na plan 2014. godine te izdvajanja za pomoći lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi za 238,6 milijuna kuna.

U 2016. godini navedeni rashodi planirani su u iznosu od 13,0 milijardi kuna, a u 2017. u iznosu od 14,5 milijardi kuna.

Naknade građanima i kućanstvima

Najveću stavku u rashodima poslovanja čine naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu od 45,0 milijardi kuna u 2015. godini, 44,6 milijardi kuna u 2016. godini i 44,4 milijarde kuna u 2017. godini.

Većinu navedenih rashoda čine mirovine koje su u 2015. godini predviđene u iznosu od 36,4 milijarde kuna.

Izuzev mirovina, prethodno spomenuta skupina rashoda je do 2014. godine obuhvaćala i rashode za zdravstvo. Međutim, kao što je već i navedeno, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje se sa svojim i prihodima i rashodima izdvaja iz sustava državne riznice. Upravo je to jedan od najvećih razloga zašto se ukupne naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade se u odnosu na plan 2014. godine smanjuju za 22,1 milijardu kuna.

Ostali rashodi

Ostali rashodi poslovanja u 2015. godini povećavaju se za 612,3 milijuna kuna u odnosu na 2014. godinu te iznose 6,3 milijarde kuna. U 2016. godini očekuje se daljnji rast ovih rashoda za 1,8 milijardi kuna te su isti planirani u iznosu od 8,2 milijarde kuna, a u 2017. godini iznose 8,1 milijardu kuna. Rast ovih rashoda prvenstveno proizlazi iz provođenja projekata usmjerenih na jačanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva te gospodarstva u cjelini kako bi se osigurao što brži gospodarski oporavak i rast.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

U 2015. godini rashodi za nabavu nefinancijske imovine povećavaju se za 742,1 milijun kuna u odnosu na 2014. godinu, odnosno za 28,9% te iznose 3,3 milijarde kuna. Ovo povećanje najvećim dijelom odnosi se na projekte financirane iz proračuna Europske unije, poput izgradnje Schengenskih kapaciteta te projekata u poduzetništvu vezanih uz jačanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva. Iz ove kategorije rashoda također će se financirati i izgradnja graničnih prijelaza.

U 2016. godini ovi rashodi predviđeni su u iznosu od 2,7 milijardi kuna, a u 2017. godini u iznosu od 1,8 milijardi kuna.

4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji

Sa ciljem daljnjeg povećanja transparentnosti korištenja proračunskih sredstava u nastavku se u okviru obrazloženja rashoda državnog proračuna, daje i prikaz rashoda po funkcijskoj klasifikaciji.

Većina rashoda državnog proračuna gledano kroz funkcijsku klasifikaciju, odnosno prema svojoj namjeni, se u 2015. godini u odnosu na plan 2014. godine povećava u ukupnom iznosu od 3,9 milijardi kuna i to prvenstveno za:

- ekonomske poslove u iznosu od 1,6 milijardi kuna najvećim dijelom zbog uključivanja u državni proračun rashoda ustanova u zdravstvu kojima je osnivač Republika Hrvatska i koje su upisane kao proračunski korisnici državnog proračuna u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i
- obrazovanje u iznosu od 1,2 milijarde kuna zbog uključivanja novih izvora financiranja.

Međutim, istovremeno se rashodi smanjuju za 15,5 milijardi kuna i to prvenstveno zbog izdvajanja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje iz sustava državne riznice i državnog proračuna.

Tablica 7: Rashodi državnog proračuna u razdoblju 2015.-2017. po funkcijskoj klasifikaciji

mil. HRK	Plan 2014.	Plan 2015.	Indeks 15./14.	Projekcija 2016.	Indeks 16./15.	Projekcija 2017.	Indeks 17./16.
UKUPNO	130.651	118.975	91,1	118.364	99,5	117.973	99,7
01 Opće javne usluge	21.436	21.643	101	21.701	100,3	21.872	100,8
02 Obrana	4.279	4.273	99,9	4.274	100	4.263	99,7
03 Javni red i sigurnost	7.240	7.468	103,1	7.462	99,9	6.568	88
04 Ekonomski poslovi	13.619	15.175	111,4	15.392	101,4	16.740	108,8
05 Zaštita okoliša	606	927	153	1.355	146,2	1.244	91,8
06 Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	1.480	1.730	116,9	1.755	101,5	1.546	88,1
07 Zdravstvo	21.822	7.400	33,9	7.474	101	7.408	99,1
08 Rekreacija, kultura i religija	1.788	1.848	103,4	1.792	97	1.767	98,6
09 Obrazovanje	10.369	11.615	112	10.420	89,7	10.328	99,1
10 Socijalna zaštita	48.013	46.896	97,7	46.738	99,7	46.236	98,9

Izvor: Ministarstvo financija

5. UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 106,4 milijarde kuna te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 119 milijardi kuna, planirani manjak državnog proračuna za 2015. godinu iznosi 12,5 milijardi kuna ili 3,8% bruto domaćeg proizvoda.

U 2016. godini manjak državnog proračuna projiciran je na razini od 12,2 milijarde kuna ili 3,5% bruto domaćeg proizvoda, dok će se u 2017. godini kretati na razini od 8,4 milijarde kuna ili 2,3% bruto domaćeg proizvoda.

Tablica 8: Ukupni manjak državnog proračuna

<i>mil. HRK</i>	Plan 2014.	Plan 2015.	Projekcija 2016.	Projekcija 2017.
Prihodi (6+7)	117.064	106.434	106.155	109.596
Prihodi poslovanja (6)	116.749	105.265	104.998	108.445
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (7)	316	1.168	1.158	1.150
Rashodi (3+4)	130.651	118.975	118.364	117.973
Rashodi poslovanja (3)	128.088	115.669	115.712	116.203
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)	2.564	3.306	2.652	1.770
Ukupni manjak/višak	-13.587	-12.541	-12.209	-8.377
<i>% BDP-a</i>	<i>-4,1</i>	<i>-3,8</i>	<i>-3,5</i>	<i>-2,3</i>

Izvor: Ministarstvo financija

6. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA

Manjak državnog proračuna za 2015. godinu u iznosu od 12,5 milijardi kuna financirat će se razlikom ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova. Pritom su ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planirani u iznosu od 38,5 milijardi kuna, a ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 25,1 milijardu kuna.

U strukturi ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja u 2015. godini najznačajniji dio zauzimaju primici od izdanih vrijednosnih papira i to s iznosom od 29,5 milijardi kuna. Najveći dio ovih primitaka odnosi se na zaduživanje putem obveznica u iznosu od 28,6 milijardi kuna. Planirano zaduživanje inozemnim i domaćim zajmovima iznosi 6,8 milijardi kuna, a očekivani primitak od privatizacije iznosi 2,0 milijarde kuna. Ostatak ukupnih primitaka odnosi se na primitke ostvarene povratima glavnica danih zajmova i depozita u iznosu od 80,5 milijuna kuna.

U strukturi ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova najveći dio u iznosu od 14,0 milijardi kuna čine izdaci za otplatu glavnice za izdane obveznice. Od preostalog dijela izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova iznose 8,5 milijardi kuna s tim da najveći dio tih izdataka čini otplata glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora u iznosu od 6,0 milijardi kuna. Ukupni izdaci za dane zajmove i depozite u planu za 2015. godinu iznose 1,5 milijardi kuna, dok na izdatke za dionice i udjele u glavnici otpada 1,0 milijarda kuna.

Zatvarajuća stavka između ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova te ukupnog manjka proračuna u 2015. godini jesu prijenos depozita iz prethodne godine u iznosu od 6,2 milijarde kuna te planirani prijenos depozita u narednu godinu u iznosu od 7,0 milijardi kuna.

Kretanje ukupnog manjka proračuna te kretanje ukupnih razina izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova će do kraja srednjoročnog razdoblja utjecati na razinu ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja. Naime, u 2016. godini ukupni manjak od 12,2 milijarde kuna i ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova na razini od 16,7 milijardi kuna bit će pokriveni primicima od financijske imovine i zaduživanja u iznosu od 29,0 milijardi kuna. U 2017. godini ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja iznosit će 34,3 milijarde kuna kao rezultat ukupnog manjka u iznosu od 8,4 milijarde kuna te izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 25,9 milijardi kuna.

Tablica 9: Račun prihoda, rashoda i financiranja državnog proračuna

(milijuni HRK)	Plan 2014.	Plan 2015.	Projekcija 2016.	Projekcija 2017.
PRIHODI POSLOVANJA	116.749	105.265	104.998	108.445
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	316	1.168	1.158	1.150
RASHODI POSLOVANJA	128.088	115.669	115.712	116.203
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	2.564	3.306	2.652	1.770
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	-13.587	-12.541	-12.209	-8.377
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	35.603	38.470	28.958	34.320
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	25.561	25.128	16.749	25.943
PRIJENOS DEPOZITA IZ PRETHODNE GODINE	9.746	6.200	0	0
PLANIRANI PRIJENOS DEPOZITA U NAREDNU GODINU	-6.200	-7.000	0	0
NETO FINANCIRANJE	13.587	12.541	12.209	8.377

Izvor: Ministarstvo financija

7. IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI

Ukupni prihodi poslovanja izvanproračunskih korisnika u 2015. godini planirani su u iznosu od 29,1 milijardu kuna, dok su za 2016. projicirani u iznosu od 28,9 milijardi kuna, a za 2017. u iznosu od 29,3 milijarde kuna. Od 1. siječnja 2015. godine izvanproračunskim korisnikom postaje Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje pa najveću stavku prihoda poslovanja u promatranom srednjoročnom razdoblju predstavljaju doprinosi za zdravstveno osiguranje (udio od 61,9% u 2015.). U 2015. doprinosi su planirani u iznosu od 18 milijardi kuna, u 2016. u iznosu od 18,1 milijardu kuna, a u 2017. godini u iznosu od 18,2 milijarde kuna. Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada planirani su u iznosu od 5,1 milijardu kuna za 2015. godinu, a za 2016. i 2017. projicirani su u iznosu od 5 milijardi kuna. Pritom se najveći dio odnosi na prihode vodnog gospodarstva Hrvatskih voda, ostale nespomenute prihode HZZO-a koji uključuju prihode od dopunskog zdravstvenog osiguranja i participacije te ostale pristojbe i naknade Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Prihodi od pomoći planirani su u iznosu od 5 milijardi kuna za 2015. i 2016. te u iznosu od 5,2 milijarde kuna za 2017. godinu. Većina ovih prihoda odnosi se na tekuće pomoći državnog proračuna HZZO-u te kapitalne pomoći iz proračuna, prvenstveno Hrvatskim cestama. Sljedeća po veličini stavka u strukturi ukupnih prihoda poslovanja su prihodi od imovine koji su za 2015. godinu planirani u iznosu od 899,4 milijuna kuna, pri čemu najveći dio čine ostali prihodi od financijske imovine, odnosno premije osiguranja depozita kod Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka. Za 2016. i 2017. godinu ovi prihodi projicirani su u iznosu od 920 milijuna kuna, odnosno u iznosu od 941,5 milijuna kuna. Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija planom za 2015. godinu iznose 50 milijuna kuna. Za 2016. i 2017. godinu ovi prihodi projicirani su u iznosu od 23 milijuna kuna. Preostali dio ukupnih prihoda poslovanja odnosi se na kazne, upravne mjere i ostale prihode, koji su u razdoblju 2015. - 2017. planirani u iznosu od 1,5 milijuna kuna. Promatrajući po pojedinim izvanproračunskim korisnicima, najveći planirani prihodi poslovanja za srednjoročno razdoblje odnose se na HZZO, s prosječnim udjelom u ukupnim prihodima poslovanja od oko 76%.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine planirani su na razini od 1,2 milijuna kuna u 2015., a projekcijom za 2016. i 2017. utvrđeni su na razini od 1,1 milijun kuna, što se većinom odnosi na prihode od prodaje stambenih i poslovnih objekata CERP-a.

Ukupni rashodi poslovanja izvanproračunskih korisnika u 2015. godini planirani su u iznosu od 26,4 milijarde kuna, a u 2016. i 2017. projiciraju se u iznosu od 26,8 milijardi kuna, odnosno 26,7 milijardi kuna. S udjelom od 81,5%, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade čine najveću stavku ukupnih rashoda poslovanja u 2015. godini. Planirane su u iznosu od 21,5 milijardi kuna u 2015. a projekcijom za 2016. i 2017. predviđaju se na razini od 21,6 milijardi kuna, odnosno 21,7 milijardi kuna, što se najvećim dijelom odnosi na zdravstvenu zaštitu obveznog zdravstvenog osiguranja te zdravstvenu zaštitu dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja. Drugo mjesto u strukturi ukupnih rashoda poslovanja zauzimaju materijalni rashodi s udjelom od 8,4% u 2015. godini. U promatranom

srednjoročnom razdoblju ovi rashodi bilježe kontinuirano smanjenje od 2,2 milijarde kuna u 2015. do 2 milijarde kuna u 2017. godini, a u najvećoj mjeri odnose se na usluge tekućeg i investicijskog održavanja i to kod Hrvatskih cesta i Hrvatskih voda te ostale nespomenute rashode poslovanja kod FZOEU-a. Ostali rashodi planirani su u iznosu od 851,1 milijun kuna za 2015., a projekcijama za 2016. i 2017. godinu u iznosu od 1,3 milijarde kuna, odnosno 1 milijardu kuna. Najveći dio ovih rashoda čine kapitalne pomoći Hrvatskih voda, što je povezano s predviđenim povećanjem povlačenja sredstava iz EU fondova, tj. s osiguranjem nacionalne komponente za korištenje EU fondova. Na financijske rashode planom za 2015. godinu otpada 2,4% ukupnih rashoda poslovanja, odnosno 631,4 milijuna kuna, pri čemu najveći dio čine kamate za primljene kredite i zajmove od kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora Hrvatskih cesta. U 2016. i 2017. godini ovi rashodi projicirani su u iznosu od 718,9 milijuna kuna, odnosno 736 milijuna kuna. Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna iznose 605,3 milijuna kuna, odnosno zauzimaju 2,3% ukupnih rashoda poslovanja u 2015. godini, dok se za 2016. godinu projiciraju na razini od 504,1 milijun kuna, a za 2017. na razini od 555,8 milijuna kuna. Rashodi za zaposlene svojim udjelom od 2,1% u planu za 2015. godinu iznose 551,1 milijun kuna. Projekcijom za 2016. i 2017. godinu predviđaju se u iznosu od 560,9 milijuna kuna, odnosno 574,6 milijuna kuna. Preostalih 0,1% ukupnih rashoda poslovanja u 2015. godini odnosi se na subvencije u iznosu od 37 milijuna kuna. Za 2016. i 2017. godinu projicirane su u iznosu od 54 milijuna kuna, odnosno 53,3 milijuna kuna. Promatrajući po pojedinim izvanproračunskim korisnicima, najveće planirane rashode poslovanja bilježi HZZO na koji u promatranom srednjoročnom razdoblju otpada prosječno oko 83% ukupnih rashoda poslovanja svih izvanproračunskih korisnika.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine izvanproračunskih korisnika za 2015. godinu planirani su u iznosu od 2,5 milijardi kuna, a projekcija za 2016. i 2017. godinu iznosi 2,2 milijarde kuna, odnosno 2,5 milijardi kuna. Pritom se najveći dio ovih rashoda odnosi na rashode za nabavu građevinskih objekata Hrvatskih cesta i Hrvatskih voda.

Ukupno planirani prihodi od 29,1 milijardu kuna i rashodi od 28,9 milijardi kuna čine višak od 132,4 milijuna kuna ili 0,04% BDP-a u 2015. godini. Za 2016. projiciran je manjak u iznosu od 142,6 milijuna kuna, a za 2017. godinu višak u iznosu od 98,2 milijuna kuna. Planom za 2015. godinu razlika prihoda i rashoda financirat će se ukupnim primicima od financijske imovine i zaduživanja u iznosu od 2,6 milijardi kuna, uz istovremeno planirane ukupne izdatke za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 1,7 milijardi kuna. U 2016. i 2017. godini ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja iznosit će 3 milijarde kuna, odnosno 3,1 milijardu kuna. Ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u 2016. iznosit će 2,1 milijardu kuna, dok će u 2017. godini bilježiti razinu od 2,3 milijarde kuna.

8. PROCJENA UKUPNOG MANJKA KONSOLIDIRANE OPĆE DRŽAVE

U skladu s projiciranim kretanjima prihoda i rashoda svih razina proračuna opće države, očekuje se smanjenje planiranog manjka s 4,6% BDP-a u 2014. na 3,8% BDP-a u 2015. pa njegovo smanjenje na 3,6% u 2016. odnosno 2,3% BDP-a u 2017. godini. Pritom će najveći doprinos ukupnom manjku konsolidirane opće države dati državni proračun koji će u 2015. zabilježiti manjak od 3,8% BDP-a, u 2016. od 3,5% BDP-a, a u 2017. godini od 2,3% BDP-a. Izvanproračunski korisnici i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u promatranom srednjoročnom razdoblju imat će uravnotežen proračun.

Tablica 10: Procjena ukupnog manjka/viška konsolidirane opće države

(000 HRK)	Plan 2014.	Projekcija 2015.	Projekcija 2016.	Projekcija 2017.
DRŽAVNI PRORAČUN				
Ukupni manjak/višak	-13.587.016	-12.541.438	-12.208.996	-8.376.929
% BDP-a	-4,1	-3,8	-3,5	-2,3
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI				
Ukupni manjak/višak	-1.434.655	132.363	-142.555	98.209
% BDP-a	-0,4	0,0	0,0	0,0
KONSOLIDIRANA LOKALNA DRŽAVA				
Ukupni manjak/višak	-105.204	-160.474	-154.069	-148.919
% BDP-a	0,0	0,0	0,0	0,0
KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA				
Ukupni manjak/višak	-15.126.875	-12.569.550	-12.505.620	-8.427.640
% BDP-a	-4,6	-3,8	-3,6	-2,4

Izvor: Ministarstvo financija

Sukladno kretanju manjka konsolidirane opće države, a uzimajući u obzir planirano predfinanciranje u 2014. za potrebe u sljedećoj godini te očekivane privatizacijske primitke, u 2015. godini očekuje se da će dug opće države iznositi 81,6% BDP-a. Na kraju promatranog razdoblja očekuje se smanjenje duga opće države na razinu od 81% BDP-a.